

Kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa Women's Sexual and Reproductive Health

6 högskolepoäng

6 credits

Ladokkod: 62KS01

Revision: 6.0

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård 2018-06-20

Gäller från: HT 2018

Nivå: Avancerad nivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Sexuell och reproduktiv hälsa (A1F)

Utbildningsområde: Medicin

Ämnesgrupp: Medicin

Förkunskapskrav:

- Kandidatexamen inom vårdvetenskap/ Sjuksköterskeexamen om 180 hp inklusive eller kompletterad med ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 hp
- Svensk legitimation som sjuksköterska
- 1 års yrkeslivserfarenhet som sjuksköterska (heltid)

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen behandlar kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa med avseende på anatomi och fysiologi i förhållande till kvinnans reproduktion, genetik och ärftliga sjukdomars uppkomst. Vidare behandlas gynekologiska undersökningsmetoder, hälsokontroller samt gynekologiska hälso- och sjukdomstillstånd innefattande bland annat abortfrågeställning, infertilitet, preventivmedelsrådgivning och sterilisering samt frågeställningar kring klimakterieperioden. En fördjupad kunskap kring antikonception, dess användning, komplikationer och kontraindikationer ingår i kursen.

Kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa belyses utifrån ett patientperspektiv, i syfte att stödja och stärka kvinnors hälsa. För att fördjupa förståelsen lyfts historiska, idéhistoriska, etiska och intersektionella aspekter vilka rör kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa. Dessutom ingår hållbar utveckling där dimensionerna social-, ekologisk- och ekonomisk hållbarhet belyses i förhållande till gynekologisk hälsa och ohälsa, fertilitet, abort och antikonception.

Mål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

- 1.1. beskriva reproduktionsorganens anatomi och fysiologi samt förklara fysiologiska processer,
- 1.2. redogöra för och analysera antikonceptionella metoder och dess användningsområde,
- 1.3. beskriva och förklara gynekologiska undersökningsmetoder,
- 1.4. beskriva, problematisera och analysera gynekologisk hälsa, ohälsa och gynekologiska sjukdomstillstånd och dess behandling under kvinnors livscykel samt i relation till ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa,
- 1.5. beskriva, problematisera och analysera kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa ur ett patientperspektiv,
- 1.6. identifiera och reflektera över den idéhistoriska tanketraditionen relaterat till nutida tankemönster, med fokus på kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa,
- 1.7. beskriva och analysera gällande lagstiftning av betydelse för kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa,
- 1.8. beskriva och analysera begreppet hållbar utveckling i relation till kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa,
- 1.9. beskriva och problematisera kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter ur ett globalt och intersektionellt

perspektiv.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1. integrera kunskap och analysera komplexa frågeställningar samt formulera bedömningar avseende barnmorskans ansvars- och kompetensområde inom antikonception, dess användning, komplikationer och kontraindikationer,
- 2.2. identifiera och analysera konflikter avseende hållbarhet (ekonomiska, ekologiska och sociala) inom sexuell och reproduktiv hälsa,
- 2.3. identifiera och utföra moment som ingår i den gynekologiska undersökningen,
- 2.4. skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1. problematisera, analysera och kritiskt reflektera över etiska frågeställningar och intersektionellt perspektiv relaterat till kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa utifrån individ- grupp- och samhällsnivå,
- 3.2. kritiskt granska och värdera betydelsen av barnmorskans arbete i förhållande till kvinnors fertilitet, abort, antikonception och gynekologiska hälsa och ohälsa i relation till hållbar utveckling (ekonomiskt, ekologiskt, socialt och globalt).

Undervisningsformer

Undervisningen består av följande moment:
Föreläsningar, seminarier, tillämpningsövningar.

Undervisningen sker genom flexibelt lärande. Arbetsformen vid flexibelt lärande förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten dator, webbkamera och headset. Studierna baseras på självständiga studier samt gemensamma kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikation mellan lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter genomförs i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkänedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Inlämningsuppgift i grupp (hållbar utveckling)

Lärandemål: 1.8, 1.9, 2.2, 2.4, 3.2

Högskolepoäng: 0,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Kliniska färdigheter (gynekologisk undersökning och preventivmedel)

Lärandemål: 1.3, 2.3

Högskolepoäng: 0,5 hp

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Seminarium (legal och spontan abort samt infertilitet)

Lärandemål: 1.5, 1.7, 3.1

Högskolepoäng: 0,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Seminarium (idéhistoria)

Lärandemål: 1.6

Högskolepoäng: 0,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Hemtentamen (antikonception)

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.7, 2.1, 2.4

Högskolepoäng: 2.0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Individuell skriftlig inlämningsuppgift (gynekologisk hälsa och ohälsa)

Lärandemål: 1.1, 1.4, 1.5, 2.4, 3.2

Högskolepoäng: 2.0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen” erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Andersson, I. M., Nilsson, S. & Adolfsson, A. (2012). How women who have experienced one or more miscarriages manage their feelings and emotions when they become pregnant again: A qualitative interview study. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 26(2), ss. 262-70. doi: 10.1111/j.1471-6712.2011.00927.x

Arman, M., Dahlberg, K., Ekebergh, M. (red.) (2015). *Teoretiska grunder för vårdande*. Stockholm: Liber (308 sid).

Asplund, K. (red.) (2013). *Assisterad befruktning: Etiska aspekter*. (Rapport 2013:1). Stockholm: Statens medicinska etiska råd. (284 sid). [Återfinns elektroniskt]

Axelsson, O. (red.) (2008). *Mödrahälsovård, sexuell och reproduktiv hälsa* (ARG-rapport 2008:59). Stockholm: Svenska Barnmorskeförbundet & Svenska Förening Obstetrik och Gynekologi. (104 sid). [Återfinns elektroniskt]

Barnmorskeförbundet (2018). *Hållbar livsstil: Barnmorskans samtal om levnadsvanor – en handledning. En röd tråd genom livet*. Stockholm: Barnmorskeförbundet. (111 sid).

Broberg, G., Jonasson, M.J., Ellis, J., Gyrd-Hansson, D., Anjemark, B., Glantz, A., Söderberg, L., Ryd, M.L., Holtenman, M., Milsom, I. & Strander, B. (2013). Increasing participation in cervical cancer screening: Telephone contact with long-term non-attendees in Sweden. Results from RACOMIP, a randomized controlled trial. *International Journal of Cancer*, 133(1), ss. 164-71. doi: 10.1002/ijc.27985

Brundtland Commission (1985). World Commission on Environment and Development. *Environmental Policy and Law*, 14, ss. 26-30. [Återfinns elektroniskt]

Engström, K. (red.) (2018). *Folkhälsans utveckling: Årsrapport 2018*. Solna: Folkhälsomyndigheten. (23 sid).

Hadley-Kamptz, I. (2007). *Jag går bara ut en stund*. Stockholm: Albert Bonniers Förlag (245 sid).

Halldén, B-M., Christensson, K. & Olsson, P. (2009). Early abortion as narrated by young Swedish women. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 23(2), ss. 243-250. doi: 10.1111/j.1471-6712.2008.00612.x

Hedenus, A., Björk, S. & Gréen, O. S. (red.) (2015). *Feministiskt tänkande och sociologi: Teorier, begrepp och tillämpningar*. Lund: Studentlitteratur (285 sid).

Hognert, H., Skjeldestad, F.E., Gemzell-Danielsson, K., Heikinheimo, O., Milsom, I., Lidegaard, Ø. & Lindh, I. (2017). High birth rates despite easy access to contraception and abortion: A cross-sectional study. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*, 96(12), ss. 1414-1422. doi: 10.1111/aogs.13232

- Janson, P.O. & Landgren, B-M. (red.) (2015). *Gynekologi*. Lund: Studentlitteratur (350 sid).
- Johannisson, K. (2013). *Den mörka kontinenten: Kvinnan, medicinen och fin-de-siècle*. Stockholm: Norstedts (320 sid).
- Johansson, M. (2010). Vårdande vid infertilitetsproblematik. I Berg, M. & Lundgren, I. (red.), *Att stödja och stärka: Vårdande vid barnafödande*. Lund: Studentlitteratur, ss. 221-235.
- Johansson, M., Adolfsson, A., Berg, M., Frances, J., Hogström, L., Janson, P.O., Sogn, J. & Hellström, A.L. (2010). Gender perspective on quality of life: Comparisons between groups 4-5.5 years after unsuccessful or successful IVF treatment. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*, 89(5), ss. 683-691. doi: 10.3109/00016341003657892
- Kolak, M., Jensen, C. & Johansson, M. (2017). Midwives' experiences of providing contraception counselling to immigrant women. *Sexual and reproductive healthcare*, 12, ss. 100-106. doi: 10.1016/j.srhc.2017.04.002
- Langer, A., Meleis, A., Knaul, F.M., Atun, R., Aran, M., Arreola-Ornelas, H. & Claeson, M. (2015). Women and Health: The key for sustainable development. *The Lancet*, 386(9999), ss.1165-1210. doi: 10.1016/S0140-6736(15)60497-4
- Lindgren, H., Christensson, K. & Dykes, A.K. (red.) (2016). *Reproduktiv hälsa: Barnmorskans kompetensområde*. Lund: Studentlitteratur (755 sid).
- Lykke, N. (2003). Intersektionalitet: Ett användbart begrepp för genusforskningen. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, 1, ss. 47-54.
- Läkemedelsverket (2014). Antikonception: Behandlingsrekommendation. *Information från läkemedelsverket*, (2), ss. 14-28. [Återfinns elektroniskt]
- Magnusson, C. & Häggström-Nordin, E. (red) (2016). *Ungdomar, sexualitet och relationer*. Lund: Studentlitteratur (416 sid).
- Newman, K., Fisher, S., Mayhew, S. & Stephenson, J. (2014). Population, sexual and reproductive health, rights and sustainable development: Forging a common agenda. *Reproductive Health Matters*, 22(43), ss. 53-64. doi: 10.1016/S0968-8080(14)43770-4
- Regeringskansliet (2015). *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*. Stockholm: Regeringskansliet (38 sid). [Återfinns elektroniskt]
- SFS 1974:595. *Abortlag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 1975:580. *Steriliseringslag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2014:168. *Smittskyddslag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SOSFS 1996:21. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om rätt för barnmorskor att förskriva läkemedel i födelsekontrollerande syfte*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Strander, B. (red.) (2017). *Cervixcancerprevention: Nationellt vårdprogram och konsekvenser av införande av Socialstyrelsens rekommendationer gällande screening juni 2015*. Regionalt cancercentrum Väst (234 sid). [Återfinns elektroniskt]

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Barnmorskeutbildningen 90 hp. Kursen genomförs på modifierad distans.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.